

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar
elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo
za period 01.01-31.12.2019. godine**

Broj: RV069-20

Banja Luka, 08.12.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	11
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	12
	6. Finansijski izvještaji.....	12
	6.1. Bilans uspjeha	12
	6.1.1. Prihodi.....	12
	6.1.2. Rashodi	13
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	16
	6.2. Bilans stanja	16
	6.2.1. Aktiva.....	16
	6.2.2. Pasiva.....	17
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	19
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	19
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	20
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	20
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike – IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 - 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. izvještaja:

Manje su iskazani gubitak ranijih godina i revalorizacione rezerve u iznosu od 274.837 KM jer je izvršeno pokriće gubitka ranijih godina na teret revalorizacionih rezervi. Navedeno nije u skladu sa članom 231. stav (3) i (5) Zakona o privrednim društvima i članom 25. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Prema usvojenoj računovodstvenoj politici u sistemu Mješoviti holding „Elektroprivreda Republike Srpske“, Matično preduzeće a.d. Trebinje ne vrši se ispravka potraživanja koja proističu iz odnosa povezanih lica koja posluju u sistemu, odnosno međusobnih odnosa Holdinga i zavisnih preduzeća. Potraživanja Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo na dan 31.12.2019. godine iznose 1.400.124 KM.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Cilj Društva je da zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala, smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarem ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i

značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 08.12.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo za 2019. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Nisu provedeni postupci javnih nabavki za usluge osiguranja imovine i lica, reklamne usluge, hotelske i ugostiteljske usluge, aktuarsku procjenu kao i nabavku goriva i potrošnog materijala za tekuće održavanje opreme.

U postupcima nabavke usluga mjerenja frekventnog odziva metodom SFRA trafoa u termoelektranama, servisu pobude generatora u termoelektranama, kao i u planiranju postupaka javnih nabavki uopšte, računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci nije zasnovano na ukupnom iznosu koji će se platiti, bez poreza na dodatu vrijednost.

Nabavke opreme za trafostanice (11.010 KM), tehničkih usluga (15.790 KM) i tehničkih ispitivanja (23.697 KM), provedene su putem više direktnih sporazuma, čiji je predmet nabavke pod istom oznakom iz jedinstvenog riječnika javnih nabavki (CPV kod).

Navedeno nije u skladu sa odredbama člana 6, 15. stav (1) i (6), 75. stav (2) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama i članom 2. stav (1) i (2) Pravilnika o postupku direktnog sporazuma.

Kako je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. izvještaja:

Analitička evidencija revalorizacionih rezervi u 2019. godini kao i ranijih godina, nije usaglašena sa evidencijom u glavnoj knjizi, što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Zavisnog društva „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike“ a.d. Istočno Sarajevo.

Banja Luka, 08.12.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa članom 20. stav (3) i 22. stav (1) tačka 2) i stav (3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) uspostave pomoćne knjige, u skladu sa članom 11. stav (6) i (7) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 39. stav (5), (6), (7) i (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,
- 3) unaprijed plaćene premije osiguranja i zahtjevi/rješenja za refundaciju naknade od fondova socijalnog osiguranja evidentiraju i priznaju u skladu sa članom 16. stav (8) i 20. stav (1); troškovi, primljene donacije i državna davanja i ostali poslovni prihodi evidentiraju u skladu sa članom 37. stav (5), 40. stav (2) i (3), 41. stav (7), 43. stav (8) i članom 54 Pravilnika o kontnom okviru sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i paragrafom 27 MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja,
- 4) uspostavi vanbilansna evidencija u skladu sa članom 62. Pravilnika o kontnom okviru sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i
- 5) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane sve relevantne informacije za razumijevanje finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) nabavke roba, usluga i radova planiraju u skladu sa realnim potrebama poslovanja, ugovori o javnim nabavkama roba i usluga dodjeljuju primjenjujući postupke nabavke definisane Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima i vrši objava osnovnih elemenata ugovora na veb stranici,
- 2) dosljedno poštuju odluke Skuštine akcionara prilikom isplate naknade članovima upravnog odbora,
- 3) naknade za službena putovanja isplaćuju u skladu sa članom 1. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- 4) donese akt kojim će se urediti rad na terenu i zaposlenima koji obavljaju poslove van mjesta rada i mjesta obavljanja redovne djelatnosti Društva isplaćuju naknade za povećane troškove boravka na terenu u skladu sa članom 132. stav (1) tačka 3) Zakona o radu i članom 89. stav (1) tačka 5) Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga Elektroprivreda Republike Srpske,
- 5) koeficijenti složenosti poslova za obračun plata utvrđuju u skladu sa koeficijentima složenosti definisanim Kolektivnim ugovorom Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ i

- 6) vrši usklađivanje prometa i stanja pomoćnih knjiga sa glavnom knjigom u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o porezu na dodatu vrijednost,
- Zakon o radu,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida,
- Zakon o porezu na dobit,
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu,
- Kolektivni ugovor Mješovitog holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske", septembar 2017. godine,
- Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost,
- Pravilnik o uslovima, načinu obavještavanja, obračunavanju i uplati doprinosa,
- Pravilnik o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje i umanjenje poreske osnovice poreza na dohodak,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uredba o uslovima i plaćanju gotovim novcem i
- Odluka o najnižoj plati.

V **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1. **Uvod**

Zavisno društvo „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike“ a.d. Istočno Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je 1961. godine kao samostalna naučna ustanova u sastavu proizvođača elektroenergetske opreme „Energoinvest“ Sarajevo do 1992. godine. Nakon promjena više oblika organizovanja, kao i izvršene statusne promjene 20. februara 2003. godine kojom je Mješovito društveno preduzeće prešlo u akcionarsko društvo, Društvo posluje samostalno.

Rješenjem Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo od 16.07.2012. godine Društvo je registrovano kao Mješoviti holding „Elektroprivreda Republike Srpske“ - Matično preduzeće a.d. Trebinje, Zavisno društvo „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo.

Društvo je upisano u registar privrednih organizacija kod Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu. U skladu sa rješenjem registrovano je za obavljanje inženjerske djelatnosti i sa njima povezano tehničko savjetovanje, djelatnosti tehničkog ispitivanja i analiza, instalacija industrijskih mašina i opreme, elektroinstalacionih radova, organizacije i izvođenja projekata za zgrade specijalizovane dizajnerske i ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti.

Društvo posluje u okviru Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje (u daljem tekstu: Holding).

Osnovna djelatnost Društva je tehničko ispitivanje i analiza.

Organi Društva su Skupština, upravni odbor i direktor. Upravni odbor imenovan 11.11.2013. godine nakon isteka mandata 11.11.2017. godine nastavio je sa radom kao privremeni organ.

Revizijom su obuhvaćeni finansijski izvještaji Društva za 2019. godinu.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2019. godine Društvo nije imalo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Društva.

3. **Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola**

Osnovi unutrašnje organizacije definisani su Statutom i u skladu sa djelatnošću Društva definisana je makro organizacija. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 24.07.2018. godine utvrđeni su unutrašnja organizacija, organizacione jedinice, njihov djelokrug rada, sistematizacija i opis poslova. Društvo obavlja poslovanje organizovanjem rada na funkcionalnom principu putem sektora, službi i radnih mjesta.

Pravilnikom je sistematizovano 21 radno mjesto za 32 izvršioca.

Na dan 31.12.2019. godine u Društvu je bilo 19 zaposlenih, 15 na neodređeno, četiri na određeno vrijeme i dva pripravnika.

Poslovnik o radu komisija za javne nabavke od 14.11.2017. godine (komisija imenovana na period od četiri godine) donio je direktor Društva, što nije u skladu sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke („Službeni glasnik BiH“ broj: 103/14) koji definiše da komisija donosi poslovnik o svom radu.

Društvo nije uredilo pomoćne knjige, analitičke evidencije zaliha materijala za redovno plansko održavanje stalnih sredstava, rezervnih dijelova, HTZ opreme i kancelarijskog materijala u skladu sa članom 11. stav (6) i (7) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 39. stav (5), (6), (7) i (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 106/15).

Popis nije obavljen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 45/16) jer:

- nije proveden vanredni popis nakon požara u prostorijama akcionarskog društva „Energoinvest“ - Rasklopna oprema a.d. Istočno Sarajevo, Vuka Karadžića br.17 u kojem je bila smještena imovina Društva za ispitivanje proizvedene visokonaponske opreme, u skladu sa članom 22. stav (1) tačka 2) i stav (3) Pravilnika i
- izvještaji o popisu ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza u skladu sa članom 20. stav (3) Pravilnika.

Uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Društvu je u toku. Direktor Društva je imenovao lice zaduženo za finansijsko upravljanje i kontrolu početkom 2018. godine i donesen je plan rada za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole.

Društvo nije uredilo sistem internih kontrola prema dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 99/17), jer nije:

- definisalo ključne poslovne procese i uspostavilo knjigu poslovnih procesa tačka 22) podtačke 3), 4) i 5) navedenog Uputstva i
- izvršilo analizu postojećih i na osnovu toga donijelo nova pravila i procedure u skladu sa izmjenama u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti u proteklom periodu.

Aktivnosti vezane za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole uslovljene su aktivnostima na reorganizaciji na nivou Holdinga, koja je u toku.

Funkcija interne revizije organizaciono je uspostavljena kroz radno mjesto internog revizora. Aktivnosti interne revizije su provedene prema godišnjem planu.

Shodno navedenom i pod tačkama 4, 6.1.1, 6.2.1, 6.2.1.2 i 6.2.2.1. uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da u potpunosti obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa članom 20. stav (3) i članom 22. stav (1) tačka 2) i stav (3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i**
- **uspostave pomoćne knjige, analitičke evidencije zaliha materijala za redovno plansko održavanje stalnih sredstava, rezervnih dijelova, HTZ opreme i**

kancelarijskog materijala u skladu sa članom 11. stav (6) i (7) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 39. stav (5), (6), (7) i (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

4. Nabavke

Plan javnih nabavki (roba, usluga i radova) Društva za 2019. godinu iznosi 1.018.500 KM, a Rebalans plana javnih nabavki za 2019. godinu iznosi 1.205.187 KM, bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV). Rebalans plana obuhvata nabavke roba (178.999 KM), usluga (820.188 KM) i investicija (206.000 KM).

Tokom 2019. godine ukupno je provedeno 26 postupaka nabavki ili 23% od ukupnog broja rebalansom planiranih, vrijednosti 646.666 KM.

Nabavke iz Rebalansa plana ukupne vrijednosti 558.521 KM ili 46% nisu pokrenute tokom 2019. godine.

U okviru 13 različitih revizijom obuhvaćenih postupaka javnih nabavki provedenih u 2019. godini, utvrđeno je da dio postupaka nije proveden u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14; u daljem tekstu: Zakon), Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik BiH“, broj: 90/14; u daljem tekstu: Pravilnik) i Uputstvom o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora („Službeni glasnik BiH“, broj: 56/15), jer:

- nisu provedeni postupci javnih nabavki za nabavljene usluge osiguranja imovine i lica, reklamne usluge, hotelske i ugostiteljske usluge, aktuarsku procjenu kao i nabavku goriva i potrošnog materijala za tekuće održavanje opreme u skladu sa članom 6. Zakona,
- računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci nije zasnovano na ukupnom iznosu koji će se platiti, bez PDV-a, u postupcima usluga mjerenja frekventnog odziva metodom SFRA trafoa u termoelektranama, servisu pobude generatora u termoelektranama, kao i u planiranju postupaka javnih nabavki uopšte (procijenjene vrijednosti nabavki nisu u skladu sa vrijednosnim razredima propisanim zakonom za isti predmet nabavke), što nije u skladu sa članom 15. stav (1) Zakona,
- je provedeno više odvojenih direktnih sporazuma (dva do četiri) za isti predmet nabavke pod istom oznakom iz jedinstvenog riječnika javnih nabavki (CPV kod) u nabavkama opreme za trafostanice u vrijednosti od 11.010 KM bez PDV-a, tehničkih usluga u vrijednosti od 15.790 KM bez PDV-a i usluga tehničkih ispitivanja u vrijednosti od 23.697 KM bez PDV-a što nije u skladu sa članom 15. stav (6) i članom 87. stav (3) Zakona, članom 2. stav (1) i (2) Pravilnika i
- nije vršena objava osnovnih elemenata ugovora na veb stranici Društva, što nije u skladu sa članom članom 75. stav (2) Zakona i članom 2. stav (1) Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- ***nabavke roba, usluga i radova planiraju u skladu sa stvarnim potrebama poslovanja i***
- ***ugovori o javnim nabavkama roba i usluga dodjeljuju primjenjujući postupke nabavke definisane Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima i vrši objava osnovnih elemenata ugovora na veb stranici.***

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Smjernice za izradu trogodišnjeg plana poslovanja koje utvrđuje i donosi Uprava i Nadzorni odbor Holdinga definišu elektroenergetski bilans, prognozu uslova poslovanja, ključne pokazatelje izvršenja poslovne politike i termin usvajanja plana. Nakon usvajanja od strane Vlade Republike Srpske, Konsolidovani plan poslovanja dostavljen je zavisnim preduzećima na usaglašavanje pojedinačnih planova i konačno usvajanje. Plan poslovanja Društva za 2019. godinu usvojila je Skupština akcionara 11.02.2019. godine na preporuku Upravnog odbora od 25.01.2019. godine. Planirani su ukupni prihodi, kao poslovni prihodi, u iznosu od 1.622.000 KM, ukupni rashodi u iznosu od 1.565.000 KM i dobit prije oporezivanja u iznosu od 57.000 KM.

Vlada Republike Srpske je 24.10.2019. godine usvojila Rebalans plana poslovanja Holdinga. Rebalans plana poslovanja Društva usklađen je u potpunosti sa Konsolidovanim planom poslovanja Holdinga za 2019. godinu.

Rebalansom plana poslovanja Društva za 2019. godinu planirani su ukupni prihodi od 1.660.000 KM i ukupni rashodi od 1.603.000 KM.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Društva prikazani su u formatu koji je propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16) pripremljenim i prezentovanim u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj.

Izvještaj o poslovanju za 2019. godinu do kraja revizije nisu razmatrali Upravni odbor Društva i Skupština akcionara. Ostvaren je plan prodaje proizvoda i usluga u iznosu od 1.788.368 KM što je 8% više od rebalansa plana.

6.1. Bilans uspjeha

Prihodi Društva u 2019. godini ostvareni su u iznosu od 1.832.887 ili 10% u više odnosu na rebalans plana, dok su rashodi ostvareni u iznosu od 1.755.905 KM ili 11% više u odnosu na rebalans plana. Dobitak prije oporezivanja za poslovnu 2019. godinu iskazan je u iznosu od 56.982 KM, a neto dobitak perioda u iznosu od 55.132 KM.

6.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 1.832.887 KM, a odnose se na poslovne prihode i finansijske prihode.

Revizijom utvrđeni ukupni prihodi zahtijevaju korekciju na niže u iznosu od 9.555 KM.

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 1.801.205 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode od prodaje učinaka u iznosu od 1.788.368 KM i ostale poslovne prihode u iznosu od 12.837 KM.

Prihodi od prodaje učinaka odnose se na prihode od prodaje učinaka povezanim pravnim licima u iznosu od 1.598.168 KM, prihode od prodaje učinaka kupcima u zemlji u iznosu od 178.856 KM i inostranstvu u iznosu od 11.344 KM.

Ostali poslovni prihodi se odnose na prihode od izdavanja u zakup vlastitog prostora (1.512 KM) i prihode od donacija (11.325 KM).

Ostali poslovni prihodi iskazani su više za iznos od 9.555 KM koji se odnosi na donirana sredstva po rješenju Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske od 06.12.2018.

godine o dodjeli finansijske podrške projektu „Nabavka mjerne opreme za ispitivanje aku baterija“ po konkursu za finansijsku podršku projekata razvoja tehnologija, nabavke opreme i učešća na stručnim skupovima o razvoju tehnologija u Republici Srpskoj za 2018. godinu. Donacija predstavlja razgraničene prihode u skladu sa članom 37. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za preduzeća, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i paragrafima 12. i 17. MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

U okviru ostalih prihoda evidentirani su i prihodi po osnovu amortizacije doniranih stalnih sredstava.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vrši klasifikacija primljenih donacija i državne pomoći u skladu članom 37. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Finansijski prihodi su izkazani u iznosu od 31.382 KM, a odnose se na prihode po osnovu naknada zarada za refundaciju trudničkog bolovanja od Fonda dječije zaštite Republike Srpske i naknade za pripravnike (17.642 KM) zaposlene po Programu podrške zapošljavanju mladih sa visokom stručnom spremom u statusu pripravnika za 2018. godinu (12.750 KM) i prekoračenja mobilnih telefona naplaćenih od zaposlenih (990 KM), koji su prethodno teretili rashode. Navedeni prihodi predstavljaju ostale poslovne prihode i evidencija u okviru finansijskih prihoda nije u skladu sa članom 54. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 1.775.905 KM. Čine ih poslovni rashodi, finansijski rashodi i ostali rashodi.

Revizijom utvrđeni ukupni rashodi zahtijevaju korekciju na niže u iznosu od 368 KM.

Poslovni rashodi su iskazni u iznosu od 1.773.698 KM. Odnose se na troškove materijala, zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, proizvodnih usluga, amortizacije i rezervisanja, nematerijalne i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala su iskazani u iznosu od 76.135 KM, a odnose se na troškove nabavke materijala (24.355 KM), režijskog materijala (11.383 KM) i goriva i energije (40.397 KM).

Nabavka materijala se odnosi na materijal nabavljen za vršenje usluga iz domena osnovne djelatnosti Društva.

Troškovi režijskog materijala najvećim dijelom se odnose na troškove kancelarijskog materijala (3.694 KM), HTZ opreme (1.349 KM), ostalog materijala za održavanje (4.969 KM) i ostalog režijskog materijala (1.371 KM).

Troškovi goriva i energije se odnose na troškove nafte i benzina i ostalih derivata (11.214 KM), električne energije (29.183 KM) sa povezanim pravnim licima.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda iskazani su u iznosu od 537.248 KM i odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada (447.586 KM) i ostalih ličnih rashoda (89.662 KM).

Troškovi bruto zarada i naknada zarada se odnose na bruto troškove zarada zaposlenim (438.631 KM) i naknada članovima upravnog odbora - članova (8.955 KM).

Društvo je evidentiralo troškove bruto naknada zarada zaposlenih radnika u okviru troškova bruto zarada, a rashode po osnovu doprinosa Fondu za profesionalnu

rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje lica s invaliditetom kao pomoći licima s invaliditetom, što nije u skladu sa članom 40. stav (2) i (3) i članom 43. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske,“ broj: 106/15).

Članu upravnog odbora isplaćivane su dnevnice i naknade za prevoz u iznosu od 368 KM što nije u skladu sa Odlukom skupštine akcionara od 11.11.2013. godine o utvrđivanju visine naknade za rad članova upravnog odbora u ZD „Istraživačko razvojni centar elektroenergetike - IRCE“ a.d. Istočno Sarajevo. Navedenom odlukom su definisane samo naknade članovima upravnog odbora u iznosu od 150 KM mjesečno.

Ostale lične rashode čine troškovi pomoći (6.967 KM), troškovi zaposlenih na službenom putu (19.751 KM) i ostali lični troškovi (62.944 KM).

Ostali lični rashodi se odnose na naknade troškova prevoza zaposlenih na posao i povratka s posla (2.640 KM), regres za korišćenje godišnjeg odmora (24.161 KM), troškove isplaćenih naknada za ishranu u toku rada (34.632 KM) i druge troškove (1.511 KM).

Za radna mjesta za koje se kao uslov zahtjeva stručnost koja se stiče fakultetskim obrazovanjem (VII stepen) utvrđeni su niži koeficijenti složenosti, što nije u skladu sa članom 64. stav (1) Kolektivnog ugovora Mješovitog Holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“.

Zaposlenima koji su obavljali poslove van mjesta rada i mjesta obavljanja redovne djelatnosti Društva isplaćivane su dnevnice za službeno putovanje i ostali troškovi službenog putovanja (smještaja, prevoza i drugi troškovi putovanja), a istovremeno su ostvarivali naknadu za prekovremeni rad po nalogu direktora, umjesto naknade za povećane troškove boravka za vrijeme rada na terenu u visini od 10% dnevno od cijene rada utvrđene kolektivnim ugovorom. Navedene isplate nisu u skladu sa članom 132. stav (1) tačka 3) Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/16 i 66/18), članovima 3, 4. stav (1) i 7. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske,“ broj: 73/10) i članom 89. stav (1) tačka 5) Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“. Društvo nije uredilo posebnim aktom (rješenjem, odlukom i sl.) rad na terenu.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- **dosljedno poštuju odluke Skupštine akcionara prilikom isplate naknade članovima upravnog odbora,**
- **naknade za službena putovanja isplaćuju u skladu sa članom 1. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,**
- **doneše akt kojim će se urediti rad na terenu i zaposlenima koji obavljaju poslove van mjesta rada i mjesta obavljanja redovne djelatnosti Društva isplaćuju naknade za povećane troškove boravka na terenu u skladu sa članom 132. stav (1) tačka 3) Zakona o radu i članom 89. stav (1) tačka 5) Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“,**
- **koeficijenti složenosti poslova za obračun plata utvrđuju u skladu sa koeficijentima složenosti definisanim Kolektivnim ugovorom Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ i**
- **vrši klasifikacija troškova bruto naknada zarada zaposlenih radnika i rashoda po osnovu doprinosa Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje**

i zapošljavanje lica s invaliditetom u skladu sa članom 40. stav (2) i (3) i članom 43. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškove pomoći čine troškovi pomoći u slučaju smrti radnika i članova porodice (3.428 KM), naknada za rođenje djeteta (1.241 KM) i jubilarnih nagrada (1.421 KM).

Naknade za slučaj smrti isplaćene su u visini dvije prosječne plate nakon oporezivanja isplaćene u prethodnoj godini u Republici Srpskoj.

Naknade za slučaj rođenja djeteta isplaćene su u visini jedne prosječne plate kod Poslodavca za jedno rođeno dijete.

Ostali lični rashodi odnose se na bruto naknade troškova prevoza na posao i povratka sa posla (2.640 KM), regres za godišnji odmor (24.161 KM), topli obrok (34.632 KM) i ostale naknade zaposlenima (1.511 KM).

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 853.587 KM, a odnose se na troškove proizvodnih usluga na izradi učinaka (810.242 KM), transportnih usluga (13.517 KM), reklame i propagande (2.000 KM), komunalnih i ostalih usluga (2.555 KM) i usluga održavanja (25.273 KM).

Troškovi proizvodnih usluga na izradi učinaka najvećim dijelom se odnose na troškove remonta u termoelektranama Gacko i Ugljevik, izvršenih od strane dobavljača, podizvođača radova i usluga u procesu remonta koje obavlja Društvo.

Troškovi transportnih usluga se odnose na troškove prevoza koji nisu ukalkulisani u cijenu materijala (5.355 KM), troškove PTT usluga (3.245 KM), troškove fiksnih telefona (1.087 KM), mobilnih telefona (3.669 KM) i troškove internet usluga i bežičnog prenosa podataka (160 KM).

Troškovi održavanja najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja stalnih sredstava, opreme (23.568 KM) i tekućeg održavanja automobila (1.704 KM).

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 248.304 KM, obračunati prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i primijenjenih stopa za obračun amortizacije. Rezervisanja su iskazana u iznosu od 642 KM, a odnose se na rezervisanja za otpremnine.

Ovlašćeni aktuar izvršio je obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31.12.2019. godine (tačka 6.2.2.2. izvještaja).

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) su iskazani u iznosu od 50.906 KM. Najznačajniji se odnose na troškove neproizvodnih usluga (20.235 KM), reprezentacije (2.051 KM), premije osiguranja (2.392 KM), platnog prometa (4.578 KM), članarina (581 KM), taksa (1.251 KM) oglasa u štampi i medijima (4.950 KM), pretplata na stručnu literaturu i časopise (3.251 KM) i ostale nematerijalne troškove (11.617 KM).

Društvo je unaprijed plaćene premije osiguranja evidentiralo kao rashode perioda umjesto u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, a u okviru ostalih nematerijalnih troškova evidentirani su troškovi oglasa koji predstavljaju troškove proizvodnih usluga što nije u skladu sa članom 20. i članom 41. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se poštuje načelo nastanka poslovnog događaja i unaprijed plaćene premije osiguranja evidentiraju u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja i troškovi oglasa evidentiraju u okviru proizvodnih usluga.

Troškovi poreza su iskazani u iznosu od 6.861 KM i odnose se na naknadu za vode (228 KM), protivpožarnu zaštitu (713 KM), komunalnu i republičku taksu na firmu (3.600 KM), naknadu za obnovljive izvore (568 KM), naknadu za korišćenje šuma (1.247 KM) i ostale naknade (505 KM).

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 2.207 KM, a odnose se na rashode kamata po kreditima iz inostranstva evidentiranih po osnovu obavještenja od Holdinga, kao i obaveze povezane s njima.

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 1.832.887 KM, ukupni rashodi u iznosu od 1.775.905 KM, tekući odloženi porez na dobit u iznosu od 5.698 KM i neto dobitak perioda u iznosu od 55.132 KM.

Po nalazu revizije ukupni prihodi su manji za 9.555 KM, ukupni rashodi su manji za 368 KM, dobitak prije oporezivanja je manji za 9.187 KM i neto dobitak tekuće godine je manji za 8.269 KM.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Aktiva

Ukupnu aktivu čini poslovna aktiva, a iskazana je u iznosu od 16.650.943 KM bruto vrijednosti, 10.907.725 KM ispravke vrijednosti i 5.743.218 KM neto vrijednosti. Čine je stalna sredstva neto vrijednosti u iznosu od 3.660.523 KM i tekuća sredstva u neto iznosu od 2.082.695 KM.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazane su u iznosu od 14.555.274 KM bruto vrijednosti, 10.894.751 KM ispravke vrijednosti i 3.660.523 KM neto vrijednosti.

Neto vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme čine zemljište (478.240 KM), građevinski objekti (2.144.704 KM) i postrojenja i oprema (1.037.579 KM).

U okviru nekretnina postrojenja i opreme iskazana je vrijednost opreme zahvaćene požarom bruto vrijednosti 120.868 KM, ispravke vrijednosti 89.153 KM i neto vrijednosti 31.715 KM za koju nije utvrđen stepen upotrebljivosti, oštećenja na dan bilansiranja (tačka 3. izvještaja).

U okviru nekretnina postrojenja i opreme promjene u toku 2019. godine se odnose na nabavku postrojenja i opreme u iznosu od 41.784 KM.

Osim obaveznog osiguranja vozila, Društvo nije izvršilo osiguranje građevinskih objekata i opreme od osnovnih oblika rizika kod osiguravajućih organizacija.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u iznosu od 2.095.669 KM bruto vrijednosti, 12.974 KM ispravke vrijednosti i 2.082.695 KM neto vrijednosti. Čine ih kratkoročna potraživanja i gotovina i gotovinski ekvivalenti.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 1.449.155 KM bruto vrijednosti, 12.974 KM ispravke vrijednosti i 1.436.181 KM neto vrijednosti. Čine ih potraživanja od kupaca, povezanih pravnih lica po osnovu izvršenih usluga u iznosu od 1.400.124 KM, od kupaca u zemlji u iznosu od 30.370 KM, od kojih je 12.974 KM ispravljeno i druga potraživanja neto vrijednosti 5.687 KM.

U skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom Preduzeće ne vrši ispravku potraživanja od kupaca povezanih lica koja posluju u sistemu Elektroprivrede Republike Srpske, odnosno potraživanja koja proističu iz međusobnih odnosa Holdinga i zavisnih preduzeća. Umanjenje vrijednosti potraživanja, odnosno ispravka potraživanja od kupaca (pravnih i fizičkih lica) vrši se za potraživanja koja nisu naplaćena duže od godinu dana.

Društvo nije vršilo evidenciju podnesenih zahtjeva/rješenja za refundaciju naknade za porodiljsko odsustvo u okviru ostalih kratkoročnih potraživanja u skladu sa članom 16. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru, sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i paragrafom 27 MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vrši evidencija zahtjeva/rješenja za refundaciju isplaćenih naknada plata od fondova socijalnog osiguranja.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 646.514 KM, a odnose na sredstva na žiro računima kod banaka (645.984 KM) i gotovinu u blagajni (530 KM).

6.2.2. Pasiva

Ukupna pasiva koju čini poslovna pasiva iskazana je u iznosu od 5.743.218 KM, a čine je osnovni kapital, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak, rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi i obaveze.

6.2.2.1. Kapital

Strukturu kapitala na dan 31.12.2019. godine čini osnovni kapital (5.033.450 KM), revalorizacione rezerve (517.622 KM), neraspoređeni dobitak (285.247 KM) i gubitak do visine kapitala (1.277.579 KM).

Po nalazu revizije revalorizacione rezerve i gubitak ranijih godina zahtijevaju korekciju naviše u iznosu od 274.837 KM.

Na osnovu odluke Vlade Republike Srpske od 24.02.2005. godine izvršena je promjena oblika organizovanja zavisnih državnih preduzeća u okviru Elektroprivrede Republike Srpske u akcionarska društva.

Osnovni kapital čini akcijski kapital upisan u sudski registar čiji je vlasnik Holding 51%, Fond Penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske 10%, Akcijski fond Republike Srpske 13,5%, Fond za restituciju Republike Srpske 5% i ostali akcionari 20,5%.

Društvo je u svojim poslovnim knjigama na dan 31.12.2019. godine iskazalo osnovni akcijski kapital u iznosu od 5.033.450 KM, strukture, vaučer ponuda (1.076.468 KM), Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske (3.066.519 KM), Fond za restituciju Republike Srpske (249.730 KM) i manjinski akcionari (640.733 KM), koja nije usklađena sa akcijskim kapitalom upisanim u sudski registar.

Strukturu akcijskog kapitala na dan 31.12.2019. godine prema izvodu Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske čini Holding 51% (2.567.059 KM), Akcijski fond Republike Srpske 13,5%, (679.504 KM), PREF a.d. Banja Luka 10% (499.460 KM), DUIF Invest Nova a.d. - OMIF Invest Nova Banja Luka 9% (457.921 KM), Fond za restituciju Republike Srpske 5% (249.730 KM) i ostali akcionari 11,5% (579.776 KM).

Revalorizacione rezerve iskazane u iznosu od 517.622 KM formirane su od pozitivnih efekata procjene nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja izvršenih na dan 31.12.2008. godine, 31.12.2011. godine i 31.12.2015. godine (posljednja procjena).

Pokriće gubitka ranijih godina na teret revalorizacionih rezervi formiranih po osnovu pozitivnih efekata procjene fer vrijednosti zemljišta u ranijem periodu u iznosu od 274.837 KM i korišćenje efekata procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja izvršene 2015. godine u korist smanjenja akumuliranog gubitka u iznosu od 28.994 KM nije evidentirano u analitičkoj evidenciji revalorizacionih rezervi. Usljed navedenog nije usaglašen promet i stanje pomoćnih knjiga sa glavnom knjigom, što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Prema obrazloženjima Društva za potrebe revizije, neusaglašenost analitičke i sintetičke evidencije predstavlja programsku grešku, nastalu prilikom aktiviranja programa SAP 2014. godine, na koju program kasnije nije ukazivao.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vrši kontinuirano usklađivanje prometa i stanja pomoćnih knjiga, analitičkih evidencija.

Skupština akcionara Društva je 12.08.2014. godine donijela odluku o pokriću dijela akumuliranog gubitka iz ranijih godina na teret revalorizacionih rezervi po preporuci Nadzornog odbora i Odbora za reviziju Holdinga.

Prenos revalorizacionih rezervi formiranih po osnovu pozitivnih efekata procjene fer vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja u korist nepokrivenog, akumuliranog gubitka, nije u skladu sa članom 231. stav (3) i (5) Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19) i članom 25. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Neraspoređeni dobitak iskazan je u visini od 285.247 KM. Neraspoređeni dobitak tekuće godine evidentiran je u visini od 55.132 KM i neraspoređeni dobitak ranijih godina u visini od 230.115 KM. U skladu sa odlukom Skupštine akcionara izvršeno je pokriće akumuliranog gubitka u 2019. godini u iznosu od 31.669 KM iz neraspoređenog dobitka ranijih godina, tako da akumulirani gubitak na dan 31.12.2019. godine iznosi 1.277.579 KM.

U 2019. godini, kao i ranijih godina, nije bilo prenosa ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava (kontinuirani) u korist neraspoređenog dobitka tekuće godine, a nije vršen prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije u korist neraspoređenog dobitka ranijih godina u momentu rashodovanja sredstva od kojih potiče pozitivan efekat revalorizacije u skladu sa članom 25. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

U Izvještaju o promjenama u kapitalu prezentovane su informacije o stanju revalorizacionih rezervi u iznosu od 747.737 KM uvećane za neraspoređeni dobitak u iznosu od 230.115 KM. Navedena prezentacija ne odražava stanje revalorizacionih rezervi i neraspoređenog dobitka na dan bilansa stanja i efekte promjene knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda u skladu sa članom 3, 8. stav (2) i članom 11. stav (1) Pravilnika o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu i zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja paragraf 106 (d).

6.2.2.2. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 23.032 KM. Odnose se na odložene poreske obaveze (6.886 KM), rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih po osnovu procjene ovlašćenog aktuara (16.146 KM).

Odožene poreske obaveze su iskazane po osnovu kumulativne razlike između neto sadašnje vrijednosti stalnih sredstava obračunate primjenom amortizacionih stopa prema usvojenoj računovodstvenoj procjeni i poreskih stopa.

6.2.2.3. Obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.161.446 KM, a odnose se na dugoročne finansijske obaveze koje dospijevaju na plaćanje do godinu dana (43.447 KM), kratkoročni kredit (49.000 KM), obaveze iz poslovanja (235.408 KM i to 4.807 KM prema dobavljačima - povezana pravna lica, dobavljačima u inostranstvu 47.113 KM, dobavljačima u zemlji 183.488 KM), obaveze iz specifičnih poslova - Holding (741.901 KM), obaveze za zarade i naknade zarada (39.541 KM), druge obaveze (449 KM), za PDV (13.179 KM), obaveze za ostale poreze i doprinose i druge dažbine (8.827 KM) i pasivna vremenska razgraničenja (29.694 KM).

Obaveze iz specifičnih poslova odnose se na obaveze prema Holdingu koji je vršio otplate kredita i kamata po ino kreditu (EIB 20785).

Kredit je odobren za rekonstrukciju i revitalizaciju trafo stanica na teritoriji Republike Srpske 09.11.2000. godine sa rokom otplate od 20 godina i grejs periodom od pet godina, kamatnom stopom Euribor uvećanom za 0,75% godišnje.

Obaveze za zarade i naknade zarada, odnose se na obaveze za bruto plate i naknade zaposlenima za decembar 2019. godine.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva na plaćanje do godinu dana odnosi se na obaveze po dugoročnom kreditu u inostranstvu iskazan po osnovu anuitetnih planova za otplatu u iznosu od 43.447 KM.

Obaveze po osnovu kratkoročnih kredita odnose se na pozajmicu od strane Holdinga iz 2009. godine.

Pasivna vremenska razgraničenja najvećim dijelom u iznosu od 29.694 KM odnose se na razgraničene prihode iz donacija. Po nalazu revizije zahtijevaju korekciju na više u iznosu od 9.555 KM (tačka 6.1.1. izvještaja).

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Društvo nije iskazalo vanbilansnu aktivnu i pasivnu i pored toga što je u toku godine imalo poslovne promjene (primljene garancije za obezbjeđenje ponude) koje su zahtijevale vanbilansnu evidenciju.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vrše evidencije u okviru vanbilansne aktive i pasive u skladu sa članom 62. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

Bilans novčanih tokova sastavljen je u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, članovi 8 - 10 i MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine.

Ukupni prilivi gotovine iskazani su u iznosu od 1.899.846 KM i odnose se na prilive gotovine iz poslovnih aktivnosti. Priliva gotovine iz aktivnosti investiranja i priliva gotovine iz aktivnosti finansiranja nije bilo.

Ukupni odlivi gotovine iznose 1.750.151 KM, a odnose se na odlive gotovine iz poslovnih aktivnosti. Odliva gotovine iz aktivnosti investiranja i odliva gotovine iz aktivnosti finansiranja nije bilo.

Neto povećanje gotovine na dan 31.12.2019. godine iznosi 149.695 KM, gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku obračunskog perioda iznose 496.819 KM, a gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju obračunskog perioda iznose 646.514 KM.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Cilj Društva je da zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala, smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema izjavama rukovodstva za potrebe revizije na dan 31.12.2019. godine Društvo nije vodilo sudske sporove protiv svojih dužnika, a nema sporova u kojima je tužena strana.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje sačinjene su Napomene koje po strukturi, sadržaju i sistematičnosti zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjeve drugih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, osim:

- objelodanjivanja o vanrednom događaju, požaru usljed kojeg je dio imovine stavljen van funkcije, za koji nije izvršeno usaglašavanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja u skladu sa članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 79 (a) i
- objelodanjivanja prirode i obima državnih davanja priznatih u finansijskim izvještajima u skladu sa MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći, paragraf 39.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane sve relevantne informacije za razumijevanje finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Mira Raljić, s.r.

Konstantin Pavlović, s.r.